

რედაქციის კანტორა იყოფოდა ვანქის დიდ ჭეხანზე, მარტირუზოვის სახლში, № 27.
ფოსტის ადრესი: Тифлиς, въ редакцію „Цюбись-Пурцели“— „Моამბე“. ტელეფონი № 372.

1. *Prunella vulgaris* L.

ყოველის ღონისძიების საშუალებით დაუ-
შალონ ბრბოებს ოსმალეთის საზღვარზე
გადასვლა. ბულგარიის მთავრობამ სთხოვა
ოსმალეთს, რომ მანაც, თავის მხრით, მოა-
ხდინოს იმგვარივე განკარგულება. დაბა
ბაიადიდისთან, სოლოუნის ვილაიეტში, გრო-
გელის ახლო, მოხდა შეტაკება შეიარაღე-
ბულ ბულგარულ ბრბოს და ოსმალეთის
ჯარისა და ჯანდარმების შუა. როგორც
სჩანს, ოსმალეთის ჯარებს ბრბო მოულო-
დნელად დაესხა თავს. ბრძოლაში მთელი
დღე გასტანა. მოკლულია ხუთი ჯანდარმი
და ორი ჯარის-კაცი; 7 კაცი დაჭრილია.
ბულგარულთა მხრით მოკლულია 9 კაცი.
სოლოუნთან გაგზავნეს საშველად ოსმალე-
თის ჯარისა და ჯანდარმების რაზმი. ბრბოს
ერთი ნაწილი დაიჭირეს, სხვები გაიქცნენ.
შანაი. გამოქვეყნდა იმპერატორის
ბრძანება, რომელიც წინადადებას აძლევს პე-
კინის მანდარინებს დაუყოვნებლივ აღადგი-
ნონ სასახლეები ქალაქის აღმოსავლურ ნა-
წილში და მოამზადონ ისინი სამეფო ოჯახი-
სათვის, რომელიც, როგორც ხმა არის, მარ-
ტის მეორე ნახევარში აპირებს სინანულად
წამოსვლას.

იტყობინებინ, რომ უცხოელი ელჩები
მოლაპარაკების დროს უყურადღებოდ სტო-
ვებდნენ ქვრივ დედოფალს და აღიარებდნენ
მხოლოდ იმპერატორის კუან-სუს უფლებ-
ბას.

ბრიუსელი. სამხრეთ აფრიკის საელჩოს
მდივანი ვან-ბეშტონი აცხადებს, რომ სრუ-
ლიად ტყუილია უტრეხტიდან დეპეშით
გავრცელებული ამბავი, ვითარცა პრეზიდენ-
ტი კრიუგერი და ინგლისის მეფე ერთმა-
ნეთს შეხვდებიან მოსალაპარაკებლად ჰო-
ლანდიაში.

პარიზი. გაზეთებში დაბეჭდილია დეპეშა
ლაგუატიდან, რომლით იტყობინებინ, რომ
ნათას ბერბერი თავს დასხმია ტიმუნის
მცველ რაზმს; ბერბერები უკუ ქცეულ იქნენ;
მათ ასი კაცი მოუკლეს და ასი დაუჭრეს;
ფრანგებს 9 კაცი მოუკლეს, მათ შორის
ორი ოფიცერი, და 21 დაუჭრეს.

ბერლინი. რიხტს ანალიზირ „სტრესლი-
დელი“, რომ გენერალ-მაიორს „სტრესელს“,
აღმოსავლეთ ციმბირის მე-3 ბრიგადის უფ-
როსს, ებოძა გერმანიის ორდენი „წითელი
არწივი“ მეორე ხარისხისა.

დურბანი. 7 თებერვალს სამასამდე ბურ-
მა იერიში მიიტანა საფოსტო მატარებელზე,
რომელიც იოჰანესბურგში მიდიოდა. მატა-
რებელი შეჩერდა, როდესაც ლალუმმა ლიან-
დავი გააფუქა. ბურებმა თოფები დაუშინეს
მატარებელს; დასჭრეს ხუთი მგზავრი და
ერთი ჯარის-კაცი. ინგლისის ჯარმა, რომ-
ელიც მაშინვე მოვიდა, განდევნა ბურები.

ტარაღი. ბურების რაზმი თვეზე მეტი
წყნარად იღვამა შიკოკაში და დაბანაკდა
ახლა კარაიფონ ტენიდან დასავლეთით. ფოს-
ტა, რომელიც კარაიფონ ტენში მიდიოდა,
8 თებერვალს ბურებმა ჩაიგდეს ხელში და
დასწვეს.

მთავარ-ანგელოზმა წამლები უჩვენა.
ექიმმა ნახა და უკმაყოფილოდ თავი გაა-
ნია:

— მე ფულს ველოდი, ეგენი ხომ მეცა
მაქვსო.

— არა, „ეგენი“ შენის წამლებისგზრნი არ
გახლავნო, —უთხრა ანგელოზმა: —თუ მო
სარჩენია კაცი, უთუოდ ეწმოდებიან, და თუ
გაცემულია, უნდა შეინახო, ნუღარ დაჰხარ-
ჯავო.

— ეხლა მე რა გავიგო, მოსარჩენია თუ
მომაკვდავი კაციო? — შეეკითხა ექიმი.

— თუ მე სწეულის თავით მდგომარე მნა-
ხო, ნუღარ ეცდები, და თუ ფხვითი —
უწამლე, არგებენ, — დაარიგა ანგელოზმა
და ჩაუღვია ხელში ციური საშუალებანი.

მკურნალმა ხელზე მთხვევით ჩამოართვა
წამლები; ანგელოზი კი გაქრა.

II

შემდეგ ამისა მკურნალი, თუ სწეულის
თავით მთავარ-ანგელოზს ნახავდა, არ უწამ-
ლებდა, — აღარ მოარჩებოდა და, თუ ფხვითი-

პაუნიზაბონი. დეპუტატთა პალატას
რესპუბლიკელმა მანმა წარუდგინა პროექ-
ტი იმის შესახებ, რომ გაუქმებულ იქნას
სატარიფო კანონის ის მუხლი, რომელიც
პრეზიდენტს ნებას აძლევს დამატებითი ბა-
ყი დაადგას უცხოეთიდან შემოტანილ საქო-
ნელს, რომელშიაც აძლევენ გასატან პრე-
მიას.

მაკ-კინლიმ მოიწვია სენატის საგანგე-
ბო სესია 19 თებერვლისთვის იმ კითხვე-
ბის გადასაწყვეტად, რომელიც აღმასრუ-
ლებელმა კრებამ უნდა განიხილოს.

გუზარამსი. მთავრობა და პალატის დე-
პუტატები ჯერ არ შეთანხმებულან გადა-
სახადების პროექტის შესახებ, მაგრამ შე-
თანხმება შეუძლებელი არის. ყოველ შემ-
თხვევაში, თუ კომიტეტის დღევანდელ
სხდომაზე არ მოხდა სრული შეთანხმება, სა-
მინისტრო აცნობებს პალატის საზოგადო
კრებას, რომ ის სამსახურს თავს დაანებებს,
თუ საქმე გაქიანურდა.

ლონდონი. მეფე საღამოს 10 საათზე
წავიდა პორტ-ვიქტორიაში.

(საღამოს დეპეშები იხილე მე-4 გვერდზე)

ქურნალ-გაზეთებიდან

❖ ღონდინიდან იწერებინ: «ჩემგანდენი და
უგელა მინისტრები შერაქების გუნებაზედ იფე-
ნენ, მაგრამ სესილ როდსმა და სხვოგადოთ
ფინანსისტებმა ისეთი ძალა დაატანეს, რომ
მინისტრებმა ისევ შესტყაყეს თავიანთი შეხე-
დულება სამხრეთ-აფრიკის ომზედ და ზარდაშენ-
ტში ისევ მტკიცეთ თხოულობენ ომის გაგრძე-
ლებას, ვიდრე ორივე რესპუბლიკა სრულიად არ
იქნება დამარცხდებოდა»

❖ ღონდინიდან იწერებინ დეპეშით: აქ ხმა
გავრცელდა, რომ გაერაღ დევეტს ბლუმფონ-
ტენში ინგლისელმა გენერლებმა 12 ათასი კა-
ციო წრე შემაჯგულესო.

❖ გააიდან იწერებინ, ვითომ კრიუგერი
წერილს ამზადებს ინგლისის მეფესთანაო.

❖ ინგლისურ გაზ. ჰადა მალ მაგაზინა-ის
ოქსფორდშიაო. ...

«თქვენ ამბობთ, — უთქვამს კრიუგერს, — რომ
არავინ არ გვიშეჯღის? არავინ არ გაგვიწვეს
შემწეობას? თქვენ ამბობთ, ვითომ ჩვენ ცუდად
გაქცეოდით; რასაკვირვებია, ჩვენცა გვაქვს სა-
გლუფკანება, სესტი მსარე. ჩვენ თითონ გამო-
ვაცხადეთ ეს ომი. მაგრამ ჩვენ იმულებული ვი-
ყავით საამისოდ და შეგვიძლიან კიდევ დავამ-
ტკიცოთ ამ აზრის სიმართლე. მაშ რატომ
არ გინდათ, რომ ვინმე გარეშე გარჩიოს და-
ვა ჩვენსა და ინგლისს შუა. უოგელ შემთხვევა-
ში, ღმერთი იქნება ჩვენი შემწე; ბოლოს და
ბოლოს ჩვენ უსათუოდ გავიმარჯვებთ. ინგლისს
უნდა, რომ უგელაფერა დაჭირდეს და ხელში ჩაი-
გდოს, ინგლისმა ჩვენ უგელაფერი წაგვართვა, მა-
გრამ თავისუფლებას კი გერას დროს ვერ წა-
გვართვებს!»

თა, კი დაალევიანება შესაფერ წამლებს და
კიდევ მოარჩენდა ავადმყოფს. ამის წყალო-
ბით სახელიც დიდი გაუვარდა ჩვენს ექიმს
და დოვლათიც დიდი შეიძინა. გავიდა დი-
დი ხანი. ერთხელ თვითონ ეს მკურნალიც
ავად გახდა და შემოსული მთავარ-ანგელო-
ზიც დაინახა, რომელიც მის თავით დადგა.
შემდრუნებულმა მკურნალმა თავი ქვევით
მოიბრუნა და ფხვები ანგელოზს შეაქცია.
მან ისევ თავით მოურა. „დობტურმა“ მაშინ-
ნაც და მერეც ბევრჯერ გაიბრუნა თავი
და ფხვები მთავარ-ანგელოზისკენ გაიწოდა,
მაგრამ, რა დაინახა, ეს არის ველას მოვრჩე-
ბი, მკლავს და მკლავსო, შეეხვეწა: ანგე-
ლოზო, ღვთის გულისთვის, იმდენი მაღ-
როვე, „მამაო ჩვენო“ ვსთქვა და მერე რაც
გინდა, მიყავიო. ანგელოზმა აღმოვა. მკურ-
ნალმა დაიწყო: „მამაო ჩვენო, რომელი ხარ
ცათა შინაო“ და მერე გაჩუმა, ღოღმანი
დაიწყო, თითქმის დაპიწყვებია და მოგონე-
ბას ჰკდილობსო. „ჰა, გაათავე, მიგვიანდე-
ბო“, ააქარა ანგელოზმა. „დობტურმა“
კიდევ რამდენჯერმე დაიწყო ის ლოცვა,

კრიუგერს დაუმატებია, რომ იმ დროს,
როცა ინგლისის სახელმწიფო კაცებს ჩემთან
მოლაპარაკება ჰქონდათ გამართული, სწორედ
იმ დროს, როგორც შემდეგ გავიგეთ, ინგლი-
სიდან სამხრეთ-აფრიკაში გაგზავნათ ნოტა,
სადაც ნათქვამი იყო, რომ აქ მხოლოდ ძალა
გვაშველესო. რეფორმების შემოღების შესახებ
პრეზიდენტს უთქვამს, რომ ტრანსვალში ერთი
კვირის განმავლობაში მეტ კონტინგენტს აძლევდა
უცხოელებს, სინამ სხვა რომელიმე ქვეყანა 40
წლის განმავლობაში აძლევს; რომ ამან, კრიუ-
გერმა, ბევრი რამ დაუთმო ინგლისელებს, რომ
ამ დათმობით წრესაც კი გადავიდა, რამაც სა-
ბუთი მისცა იმის მოწინააღმდეგებს გაკიცხვისა
და მტრობისათვის.

«მე არ შემიძლო, — უთქვამს ბოლოს კრიუ-
გერს, — ჯარებს გადმოვადო პრეზიდენტი
შტეინივით, მე შეტად მოხუცებული ვარ ამ
საქმისათვის. მაგრამ მე შეგანა, რომ აქ წამო-
სვლით სარგებლობას მოუტანდი ჩემ ქვეყანას.

როცა ღანაკის დროს უსსენებათ კრიუგე-
რის ძეუდე, პრეზიდენტი ადელგუბერა და
უთქვამს: შეტად გწუხდები, როცა იმას ვი-
გონებ, მაგრამ უფრო ვიტანჯები, როცა ჩემი
საწყალო ქვეყანა მასწენდება. ეს უფრო უბედუ-
რია, სინამ ჩემი უბედური ცალი. იმას შეიდე-
ბი ჰქვას თანა. ორი ჩემი ვაჟი-შვილი შხმ
დაიხონენ ბრძოლის ველზედ; ორიც ტყვედ
არაან ცვილონის კუნძულზედ. ვთქვამს, ისი-
ნიც გარდაცვლილნი იქნებოდნენ ესლა, რადგან
ორ თვეზედ შეტად, რაც იმთვან არავითარი
ცნობა აღარ მიმიღია. დანახენი ჩემი შვილები
და შვილი — შვილები, სულ 31 კაცი, დღესაც
ინგლისელებთან იბრძვიან, მაგრამ, სამწუხაროდ
მე თითონ არ შემიძლიან იმთვან ერთად ვიყო
და ვიბრძოლო. უკვე 16 დღეა, რაც ჩემი ცო-
ლისაგან არავითარი ცნობა არა მქვას და ვფიქ-
რობ. რომ ჩვენში, იქნება მე უფრო შეზადე-
ბის დიხრი ვიყო, სინამ ჩემი მეუდე: ის
თავის სამშობლოში, თავის შვილებთან მაინცაა.

❖ კრადინიდან, კანის სახელმწიფო, იწერე-
ბინ, რომ ბურების ჰატარა რაზმები გაჩნდნენ
კიავისა და მიდეტონის ახლო.

❖ პრეტორიდან იწერებინ, რომ ბურების
ჰატარა რაზმს ამ ქალაქიდან 25 კილომეტრის
სიშორეზე იმყოფებო; ჰეიქრობენ, რომ ამ
რაზმს უნდა საიდუმლოდ მოლაპარაკება გამარ-
თოს პრეტორიაში მეოფე ტყვე ბურებთანაო.

❖ ინგლისელებს დაუმატებინათ უგელა კა-
ციები ქალ. გრასფონტენში, კანის სახელმწიფო,
რადგანაც ესენი ბურებს დახმარებას უწევდნენ.

❖ ზოგიერთ ინგლისურ გაზეთებში იყო
მოყვანილი წერილი, ვითომ ბურების საგანგებო
მისიის ერთი წევრის ვოლმარანსისაგან დაწე-
რილი. ამ წერილში ვოლმარანსი ეკვდრება კა-
ხელ ბურებს, ნუ აქეზებთ რესპუბლიკელ ბუ-
რებს საბრძოლველად, რადგანაც არავითარი
იმედი აღარ დარჩა რომელიმე სახელმწიფოს
შეკლისაო. ვოლმარანსმა წაიკითხა თუ არა ეს
წერილი, გადაჭრით განაცხადა, რომ მაგისთანა
წერილი ჩემს დღეში არ დამიწერია და რომ,

მაგრამ მაინც არ გაათავა. მთავარ-ანგე-
ლოზმა რომ ცუდლუტობა შეუტყო, გაუ-
ჯავრდა: „ბევრიც რომ იყოყმანო, რად გინ-
და, უნდა ამოგადრო სული და რადლა მაგ-
ვიანებ, რატომ არ გაათავებ მაგ ლოცვისაო?“
მაშინ ჩვენს ექიმს უფროც ეწყინა და თვი-
თონაც გაუჯავრდა ანგელოზს: „შენ პირო-
ბა არ მომეც, არ მოგკლავ, ვიდრე „მამაო
ჩვენოს“ სულ არ დაათავებო; ჩემი ნებაა
და აღარ ვამბობ; შენ ძალად უნდა მათ-
ქმევინოვო?“ რალას ეტყოდა გაბრიელი, —
გულნატენი მოჰმორდა იმ ჯიუტ მკურ-
ნალს.

III

კიდევ რამდენიმე ხანი გავიდა. წუთის
სოფლის კმაყოფილს ექიმს, ვგონებ, სიკვდი-
ლიც დაავიწყდა. საუბედუროდ თვისა ერთ-
ხელ დიდი მეჯლიში გამართა და დიდაცო-
ბა დაჰპატრია. ნაღიმვდ ახირებული მკურ-
ნალი სულ ღიღრონ ჯიხვებით და ქიქვებით
გადადიოდა სტუმრებთან ალავერდს. სხვები
ხომ დათვრენ, მაგრამ თვითონ უფ-
როც გამოიბრუნა, ისე რომ ავად გახდა.

ზიოქით, სულ სხვა შეხედულება მქვას მე
განხედო.

❖ წმ. ელენის მონასტრის მღვდელის
მორიგე დარჯიშობა იქნა, რომელიც და მრავალ
ერთი ტყვე ბური. სხვა ტყვე ბურები შემოფო-
დნენ ამისთანა შესახარ საქციელის გამო და
ქვებისა და ჯახების სრულა დაუწვეს დარჯიშ.

❖ ვენიდან იწერებინ, რომ 1 თებერვალს
გაბლენში მოუხდენათ კრება ბურების სასარ-
გებლოდ; კრებაზე დასწრებია 2000 კაცი, რომ-
ლებსაც პრეტორი გამოუგზავნებათ წინააღმდე-
გ ინგლისის მთავრობის ქვეყნის სამხრეთ-აფრიკა-
ში და დაუგვნიათ, რომ ერთი თავისუფალი კრ-
არ უნდა სწავრდეს მეორე თავისუფალ ერსაო და
რომ ბურების დამოუკიდებლობა არ იქნას მოს-
პობილიო.

❖ ბერლინი ფიქსა ავგუსტ ღანა შეიდე-
ბათა ჩემად პარებს ინგლისის მთავრობას სამ-
ხედრო მასლას და ამ ჟამად მოლაპარაკება აქვს
ამავე მთავრობასთან შესახებ 30 ათასი უნგო-
რის ჩაბარების ინგლისის სახლი ცხენსანი ჯა-
რისათვის სამხრეთ-აფრიკაში.

«მაშ სადღა გერმანიის ნეიტრალიტეტიო?» —
ჰკითხულობენ ბერლინის გაზეთები.

❖ ფრანგ. გაზ. ჰაარი ნუგელა-იც ამტკი-
ცებს, რომ შეერთებული შტატების პრეზიდენ-
ტი მაკ-კინლეის მოცილე, ამერაქელი დემოკრა-
ტიის კანდიდატი ბრაიანი ამ მოკლე ხანში
ეეროაში აპირებს გამგზავრებასაო. ამ გამგზა-
ვების უმთავრესი საგანი არის პრეზიდენტ
კრიუგერის ნახვა ჰოლანდიაშიო.

❖ ფრანგ. გაზ. «ფიგარო»-მ მიქმართა ცნო-
ბილ ინგლისელ ჰოლიტიკურ მოღვაწეს ჩარლზ
დილს და სთხოვა — თავისი აზრი გამოეთქვა
შესახებ ინგლისისა და საფრანგეთის ესტანდე-
ლი ურთიერთობისა. თავის პასუხში დილკი იმ
აზრს გამოთქვამს, რომ არც საფრანგეთისა,
არც ინგლისის და არც სხვა სახელმწიფოების
ურთიერთობაში არავითარი ცვლილება არ მომ-
ხდარაო. მე-XX საუკუნის დასაწყისს, მიუხედა-
ვად კავის სამშვიდობო კონფერენციისა და ევ-
როპის სახელმწიფოთა კონტერტისა, ევროპის
სახელმწიფოებს შუა დიდი უნდობლობა ჰქუფევს,
თუმცა ოფიციალურად კი ამ სახელმწიფოებს
შუა ვითომ და მშვენიერი ურთიერთობაა.

ახალი ამბავი

❖ მიწოდ-მოქმედებისა და სახელმწიფო
ქონებათა სამინისტრომ რუსეთიდან კავკასია-
ში გადმოსახლების გასაძლიერებლად მიუ-
მატა იმ პირთა რიცხეს, რომელნიც ამზა-
დებენ ხაზინის აღგილებს გადმოსახლებულ-
თათების. ამ მოკლე ხანში კავკასიაში გამო-
იგზავნება ახალი რაზმები ამავე საქმის გან-
სახორციელებლად.

❖ სასულიერო უწყების სასწავლებლების
მასწავლებელთა სადგომების უკეთ მოსაწყო-
ბად უწმიდესის სინოდის სამეურნეო გამგე-
ობას განზრახვა აქვს იშუამდგომლოს, რათა
აღვილობრივ ეპარქიებს მიეცეს გრძელ ვა-

მთავარ-ანგელოზმა იდროვა, შევიდა მას-
თან და ძველის სპეტაკის სახით თავით და-
უღდა.

მკურნალმა ვერ იცნო, „ვინა ხარო?“ —
ჰკითხა.

— ექიმიო.

— რად მოსულხარო?

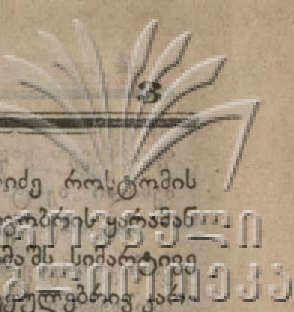
— უნდა მოგარჩინოვო.

— რანაირადაო?

— „მამაო ჩვენო სთქვი და წუთიც აღარ
გავივლის შენს განკურნებამდეო“. უბედურს
ექიმს აღარც ამ ლოცვის „ისტორია“ სმო-
მებოდა; დაიწყო და თავისი უწმიდური პი-
რით წარმოსთქვა წმიდა „მამაო ჩვენო“.

— „სხვასაც ხომ აღარაფერს იტყვიო?“ —
ლმობიერად შეეკითხა მთავარ-ანგელოზი.

ლოთი მაშინ ცნობიერებას მოვიდა, გაა-
ხსენდა ყოველი; ერთი დაიბოვებოდა და გა-
ნუტევა სული...

სესხი მასწავლებელთა სადგომების ასა-
გებად. სესხის გასაუმჯობესებლად გამო-
ყენდნ მასწავლებლების ჯამაგირს განსაზღვ-
რის პროცენტს; ვალის გადახდის შემდეგ
გაბი აღვილობრივ სამღვდლოების სა-
რება შეიქმნება.

ფინანსთა სამინისტრომ გაუზიარა
თამაშებზე ინსპექტორებს ცირკულიარი,
რომელიც ხსნის, რომ ყველა საავტოო ოპე-
რაციის, როგორც, მაგალითად, თამაშებზე
სარგებლოს აღება, სესხის გაცემა უძრავ
გაბის გიროთი და სხვა, იგივე საბანკო
ოპერაციები და ამიტომ ისინი ექვემდებარ-
ები სამრეწველო გადასახადს.

მიწად-მოქმედებისა და სახელმწიფო
გაბათ სამინისტროს მთა-მადნის საქმის
თიარებლად შეამდგომლობა აღუძრავს
სესხის მთავრობის წინაშე, რათა მეტი
იქმნეს გადაღებული კავკასიის გეოლო-
გიური გამოკვლევისათვის. როგორც იტყო-
ბიან, ეს შეამდგომლობა დაუკმაყოფი-
ლათ: ფინანსთა სამინისტრო თანახმა გა-
მა გადასდოს ამ მიზნისათვის ყოველ
წელად 8000 მანეთის მაგიერ 35,000

ამ დღეებში ტფილისის სამოსამართლო
სამსახურში მიიღო უმართებელის სენატის მო-
ვლობა თავ. შიხი ტუსიშვილის, ბარა-
ნის, ოსიტაშვილის და ტერ-შმოვანო-
საქმის შესახებ. სენატს, თანახმად სამო-
ვლობა პალატის დადგენილებისა, უც-
რა დამნაშავედ აღნიშნულნი პარნი გა-
ნაგის მოკვლის საქმეში, დაუდგენია: 1)
სესხის სამოსამართლო პალატის განაჩენი
ბარათაშვილისა და ტერ-შმოვანოვის
განაგის შესახებ გაუქმებულ იქმნეს და დაე-
სა პალატას ამ საგნის შესახებ ახალი
განი დაადგინოს და 2) მიეწეროს სამო-
ვლობა პალატას მოახდინოს დამატებითი
განივლება, რომლითაც ოთხივე დამნაშა-
ვი უნდა შეეცვალოს სასჯელი, თანახმად
სესხის 10 ივნისის უმაღლესად დამტ-
ვლობის სახელმწიფო საბჭოს დადგენი-
ბისა. სენატს სხვა მხრივ დაუმტკიცებია
სესხის განაჩენი და უყურადღებოდ დაუ-
ტყობია ამ საგნის შესახებ საკასაციო სა-
მსახურის განაჩენი.

დღეს, 13 თებერვალს, ტფილისის სა-
მართლო პალატის სისხლის სამართ-
ლის პირველი დეპარტამენტი განიხილავს
თა შორის, საქმეს სენატის მხარის თავა-
სარდლონ, ლევან, დავით და პალატონ
გაბისას, რომელთაც პირადობათ წი-
ბარ განზრახვით ს. ბანძაში დათა კამე-
რის მოკვლა. ბრალდებულთ, დიაცეს ნა-
ი გეგლინი ბ-ნი ოპოჩინინი და თავ. მ.
გაბა.

საქმე ორჯონიკიძეებისა, რომელთაც
ტიტან 50,000 მანეთის მოპარვა პირად-
ად, დანიშნულია გასარჩევად 6 მარტის-
ს.

8 მარტისათვის დანიშნულია გასარჩე-
ვად საქმე სიღნაღის ფოსტის უფროსის კაზი-
შვილისა და მისი თანაშემწის რომანოვი-
რომელთაც ბრალად ედებათ სამსახურის
სა დანაშაულობის ჩადენა.

ტფილისის ქალაქის გამგეობის წევრს
ბრუთინისკის შეუდგენია ტფილისის ქა-
ლის თვით-შმართველობაში მოსამსახურე-
ების არსებულ შემნახველ-გამსესხებელი
ის რეორგანიზაციის პროექტი. ამ პროე-
ქტს, სხვათა შორის, უნდა ეთხოვოს საბ-
დაცმაროს ხსენებულ კასსას 5000
მით, რადგან კასის ეხლანდელი თანხა
მცირეა თვისი დანიშნულებისათვის.
და ამისა, კასის გამგეობის ერთ წევ-
რს უნდა იქნეს ქალაქის გამგეობის ერთი
თავადანი.

ტფილისის საგუბერნიო ადმინისტრა-
ციის მოსახოვა ქალაქის გამგეობას, რათა
ბრუნოს ქალაქის განაპირა ნაწილებ-
ში მდებარე მოკირწყლეზღად. ქალაქის თავ-
მჯდომარე ხსენებულ ადმინისტრაციას,
ქალაქის თვით-შმართველობას გადაწყვე-
ტი აქვს ქუჩების მოკირწყლევა და რომ
საქმეს შეუდგება იგი გაზაფხულიდან,

მაგრამ ისე კი, რომ ჯერ მოკირწყლევა
ის ქუჩები, რომლის სახლის პატრონებმა
იკისრეს ნახევარი ხარჯი.

თიანეთის მხარის გლეხობის და-
ედება სახელმწიფო-საჯარო გადასახადი სულ
16,000 მანეთი. საინტერესოა მოვიყვანოთ
სტატისტიკური ცნობები ამ მხარის მცხოვ-
რებთა რაოდენობის შესახებ. სულ თიანე-
თის მხარაში ყოფილა—6737 კომლი, რომ-
ელსაც შეადგენს—34, 724 სული ორივე
სქესისა; წოდებით არიან 75 სული მემკვი-
დრეობით აზნაური, 36 პირადი აზნაური,
30 ვაჭრის წოდებისა, 168—სასულიეროსი
და გლეხები—34,375. ამათგან დროებით
ვალდებული გლეხია—517 კომლი, ხიზანი
—254, დანარჩენები კი სახაზინო გლეხებია.
ეროვნობით: ქართველი 30,469 (ბარის
ქართველი—12,697, ფშავი—6,217, ხევ-
სური—5,949, თუშები—5,606), სომეხი—
237, ქრისტიანი ქისტი—453, მამულიანი
—1,627.

პეტერბურგიდან იტყობინებინ, რომ
მიწად-მოქმედების სამინისტროში აღძრუ-
ლია კითხვა შესახებ მეღვინეობის სკოლის
დაარსებისა ქ. ერევანში.

როგორც თიანეთიდან გვატყობინე-
ბენ, იქ ამ ბოლოს დროს ერთობ გაზიარე-
ბულა ცხენის ქურდობა.

ს. ჩიბათიდან (გურია) გვწერენ: 31
იანვარს აქ გარდაიცვალა ჩვენის სოფლის
მასწავლებელი კობახიძე. განსვენებულმა
პატიოსნებით და საქმის მუყაითობით დაი-
მსახურა საპატიო სახელი საზოგადოებაში
და ამიტომ მის გამოსვენებას დაესწრო დიდ-
ძალი საზოგადოება.

ს. ჩიბათიში ხშირია უწყესობა; არ გავა
ისე თვე, რომ ვინმე არ დასტარან. 29 იან-
ვარს ქორწილიდან მოდიოდა სოლომან კუ-
კულაძე, რომელიც ძალზედ ნასიამი იყო.
მას შეხვდა აზნაური მ. კ—ნია. მოუვიდათ
ჩხუბი, რომლის დროსაც კ—ნამ დაჭრა
ჯოხი კუკულაძეს თავში. კუკულაძე ისე
მძიმედ არის დაზარებული, რომ მის მორ-
ჩენას ექიმები ეჭვობენ.

საინტერესოა გამგეობა სთხოვს ქალაქს
მისცეს მას ადგილი ავლაბარში ტფილისის
პოლიციის კაზარმის ახლოს ნაცვლად იმ ადგი-
ლისა, რომელიც ხსენებულმა გამგეობამ დაუ-
თმო იოანე ღვთის მეტყველის ეკლესიას.

10 თებერვალს, სუფ-ნიშანის ეკ-
კლესიაში, როცა ვიღაც სარქისოვი ჯვარის
წერას აპირებდა, იმას მიეპარა უკანიდან
ქართულად გამოწყობილი ქალი და შეასხა
გოგირდის სიმკვლე. სარქისოვი ისე ნაკლე-
ბად დაზარებულა, რომ ჯვარის წერაც კი
არ გადუღდია. ქართულად გამოწყობილი
ქალი გამოდგა ვიღაც ლუკიანოვისა, რომ-
ელიც თურმე სარქისოვის მიჯნური ყო-
ფილა.

სადგურ ყვირილის რკინის გზის ქან-
დარმს დუბინის 11 თებერვალს, საღამოს
8 1/2 საათზე, ცნობა მოუვიდა, რომ საქონ-
ლის მატარებელს მოსდევს ბრბო ავაზაკე-
ბისაო ვიღაცა ლორთქიფანიძის მეთაურობ-
ითაო. ქანდარმმა დუბინიმა, ადგილობრივ
პოლიციის დახმარებით, ზომები მიიღო ავა-
ზაკების შესაპყრობლად. ავაზაკები მართ-
ლაც აღმოჩნდნენ მატარებელში. ერთი ავა-
ზაკთაგანი მოკლულ იქმნა. ერთმა ავაზაკმა
ქანდარმს დუბინის ბერდანის თოფი
შუბლში დაუმინა, ესოალა, მაგრამ ტყევე
ასცდა. ყაჩაღები გაიქცნენ. მათ შესაპყრო-
ბად ზომები მიღებული.

სუთშაბათს, 8 თებერვალს, ტფილისის
სამოსამართლო სამსახურში განიხილა საქმე ქუთა-
ისის მხარის, სოფელ მადლაკის მცხოვრების
გლეხის სიმონიან გიორგის ძის ფხაკაძისა.
1898 წლის 25 დეკემბერს, დამით, სხენებულ
ფხაკაძეს ჩხუბის დროს სხვადასხვა შემოუჭრავს
თავის მეზობელ თ. ნიჭარაძესთვის, რომელიც
რამდენიმე ხნის შემდეგ გარდაცვლიდა კიდევ.
საქმის სასამართლოში გამოძიების დროს გამო-
კვეთა, რომ ბრალდებულს და ნიჭარაძეს ერთ-
მანეთში არავითარი უსიამოვნება არა ჰქონათ.
სამოსამართლო სამსახურში დამტკიცდა ქუთაისის
ოქმის სასამართლოს განაჩენი, რომლითაც სა-

სამართლომ უდანაშაულოდ სცნა ფხაკაძე ნიჭა-
რადის მოკვლის საქმეში და განაჩინა იგი.

ამჟამად საქმის სასამართლოს გან-
მტკიცდა ქუთაისის ოქმის სასამართლოს გან-
მტკიცდა, რომლითაც შირაზის მხარის,
სოფ. კარბაგის მცხოვრებ გლეხს შაჰეზ ორ-
დანეს ძეს კახანაძეს ერთი წლითა და 4 თვით ცი-
ხეში დაპატიმრება მიუსჯია. კახანაძეს ის ბრალ-
და ედება, რომ მან განაძახა თავის მეზობლის
ფრიდან კახანაძის მოკვლა და ამიტომ ესრფა
მას რეკლავდნენ, მაგრამ შემთხვევით მას ასცდა
ტყვეა და მისგან მის ცოლს სოფიოს, რომე-
ლიც მცირეა და დაჭრა მარცხენა ბეჭში.

ჩვენ უკვე გვქონდა აღნიშნული, რომ ამ
დღეებში ვერაზე იპოვნეს მოკლული კაცის გვამი.
ყაზახის მხარის, სოფელ კახის მცხოვრებ არუთინო-
ვის განცხადებით, მოკლული მისი აშხანავა გვაქდა,
მარტროს ნაზაროვი, ხელობით კალატოზი. არუ-
თინოვს არა სცოდნია რა მკვლელობის ჩამდენის
შესახებ.

8 თებერვალს 7—10 საათამდე, საღამოთ,
პოლიციის მეშვიდე ნაწილში მოხდარა შემ-
დგმა ბოროტ-მოქმედებანი: ავლაბრის ქუჩაზედ,
რეგანოვის სახლში, გაუტყნიათ აკოვა ნაზაროვის
სადგომი და წაუღიათ ერთი ხალიჩა 16 მანეთად
ღირებული; მთავარ-ანგელოზის ქუჩაზე ქურდებს
გაუტყნიათ დიმიტრი ომანიძის სახლი და წაუღიათ
სხვა-და-სხვა ნივთები 60 მანეთისა, ემხიადინის ქუჩა-
ზე მეზურეს გრიგოლ ბრავაძის საფულე ყუთი გაუ-
ტყნიათ და 80 მანეთი მოუპარათ; ციციანოვის ქუ-
ჩაზე, მართა ანანოვის სახლი გაუღიათ მორგებულის
გასაღებით და მოუპარათ 35 მან. სხვა-და-სხვა ნივ-
თები; ვახტანგის ქუჩის მოსახვევში ქვრივ გალუ-
ტოვის სახლში პეტროს დადილოვის ბინიდან გამოუ-
ტანიათ სხვა-და-სხვა ნივთები სულ 84 მანეთისა.
ბოქაულის მინდობილობით ქურდებისა და დაკარ-
გულ ნივთების აღმოჩენა მიენდო პოლიციის მოხე-
ლეს ბ-ნს მაჭავარიანს, რომელსაც შეუტყობია ერ-
თად ყველა სავტეო პირები და მოუთხოვინა, ეჩვენე-
ბინათ მისთვის, ვინ ჩადინა ზემოხსენებული ბო-
როტ-მოქმედებანი. აღნიშნულ პირთ დაუსახელებიათ
ქურდები: ტფილისის მოქალაქე ალექსანდრე ციცი-
კოვი, გეორგი ალაბეგოვი და ტფილისის მხარის, სო-
ფელ წინ-წყაროს მცხოვრები ივანე ტიმოვეი. მაჭა-
ვარიანს უკვე მიუგინა ქურდები პოლიციის მე-5 სა-
და მე-8 ნაწილში და დაუპატიმრებია; ციციკოვს,
რომელიც სასტუმრო „Старый Тифлиς“-ში
სცხოვრობდა, აღმოჩენია 18 სხვა-და-სხვა ფორმის
გასაღებები და ბეჭეტი; მაჭავარიანს გაუჩნდნია
აგრეთვე მეზურე გიორგი ვარაზაშვილი, რომლისა-
თვისაც ალაბეგოვს მიუბარებია ერთი ყუთი სხვა-და-
სხვა ნივთებით სასე. აღნიშნულნი ბოროტ-მოქმე-
დნი პასუხის გებაში იქმნებიან მიცემულნი.

თეატრი

ქართული წარმოდგენა. „ციხის საიდუმ-
ლო“, 4 მოქმედებიანი ისტორიული დრამა
გ. გუნიას-მიერ გადმოკეთებული და გუნი-
სივე ვოდველი „არც აქეთ, არც იქით“,
ბენეფისი გ. გუნიასი. თავ. სუმბათაშვილის
«Старый Закавказье»-იდან გადმოკეთებული
„ციხის საიდუმლო“ სუსტი პიესაა, რადგა-
ნაც იგი ყოფილად შეუფერებელია მე-XXIII
საუკუნის ქართულის ცხოვრებისა, რომლის
გამოხატვაც მსურვებია ბ-ნს გუნიას, და ანა-
ხრონიზმებით სასე. მიუხედავად ამ გარემო-
ებისა, წარსული შაბათის წარმოდგენამ კარ-
გი შთაბეჭდილება მოახდინა მაყურებლებზე
და ამის მიზეზი სუსტი პიესის ავტორის ნი-
ქიერი თამაში იყო. ბ-ნი გუნიას ასრულებდა
სარდლის როლს რომელიც ვახანაძის როლს და შე-
სანიშნავადც შეასრულა იგი. განსაკუთრე-
ბულის ძლიერებით და ხელოვნურად ჩატა-
რა ბ-ნმა გუნიამ ის სცენა, სადაც სარდალი
როსტომ, ეს კეთილ-შობილი და სულ-გრძე-
ლი, მამულისათვის თავ-დადებული გმირი,
შეიტყობს, რომ ტფილისიდან მასთან ჩამო-
სულს ლევან დადიანს უყვას მისი ცოლი,
რომელსაც იგი აღმერთებს და რომელზედაც
იგი ლოცულობს. ბ-ნმა გუნიამ უნაკლებოდ
დაგვიხატა გრძნობაში მოტყუებულისა და
შეურაცხყოფილის გმირის გულის-წყრომა და
გულის-წყრომის შემდეგ სასოწარკვეთილება.
ბევრს მაყურებელს ცრემლი მოჰგვარა მობე-
ნევის ხელოვნურმა თამაშმა. შაბათის წარ-
მოდგენა ნამდვილი საბენეფისოა წარმოდგენა
იყო: მობენეფისეს ისეთი პიესა აერჩია, სა-
დაც მას ნიქის შესაფერი და უმთავრესი
როლი ჰქონდა და ეს კი, როგორც თეატრ-
ში მოსაირულო საზოგადოებამ იცის, ერ-
თობ იშვიათი მოვლენა ჩვენს სცენაზედ.

კარგი იყო ბ-ნი გამყრელიძე როსტომის
გულ-წყრულ და უანგარო მტკიცე სურათს
ჯიფარიდის როლში; მისი თამაში სიმართლე
და ზომიერება ეტყობოდა. ჩვეულებრივ კარ-
გი არ ყოფილა ეფემია მესხი როსტომის მე-
უღლის თამარის როლში; მას არ ეტყობოდა
ჩვეულებრივი ძალ-დაუტანებლობა და თავი-
სუფლება თამაშის დროს, რაც უფრო
პიესის ბრალი უნდა იყოს. პიესისავე ნაკლს
უნდა მიეწეროს, რომ ტ. აბაშიძის თამაშმა
ვერ მოახდინა შთაბეჭდილება მაყურებლებზე:
თამარის და თინათინი ჩვენი დროის გიმნა-
ზიაში გაზრდილ ქალს უფრო ჰგავს, ვიდრე
მე-XVIII-ე საუკუნის ქართველ ოჯახის შვილს.
დანარჩენებმა კარგად შეასრულეს თავ-თავი-
ნით როლები, განსაკუთრებით ჩერქეზიშვი-
ლისა და გედევანოვმა.

ვოდველიმა ხალხი ბევრი აცინა: გ. აბა-
შიძე ასრულებდა აქტიორის ტარას მშვირადის
როლს და აბა რა საკვირველია, მაყურებელს
სიცილით ყებები უნდა სტკენოდა.

წარმოდგენას დიდ-ძალი საზოგადოება
დაესწრო და მობენეფისე ხანგრძლივის ვაშას
ძახილითა და საჩუქრებით დაჯილდოვეს.

პროპიონი

ბათუმი. შესაძლებელია, რომ ის, რისაც
აღნიშნა მე შინა და წერილში, თავისთავად
დიდი არაფერი იყოს, მაგრამ მე ამ შემთხვევაში
გულმოდგინელობა იმ აზრით, რომელიც გამოს-
თქვა ჩვენმა ქალაქის თავმა ბ-ნმა ლ. ასათიანმა
თავის სიტყვაში ხმოსან ბ-ნს. ღუმბაძის პარტი-
საგეშიადა გამართულ სადილზედ. ჩვენს საზო-
გადოებას ძრავს აკლას საზოგადო მოდგაწენი,
რატა მოიძიებებს იმისათანა, რომელითაც გული
შესტკავთ საზოგადო საქმეებისათვის და ამი-
ტომ ჩვენს შორის ყოველთვის საგრძნობელია
და სამწუხარო, რატა ამ შეიკრთა რიცხვს ვინმე
არა თუ ეთხოვება, შორდება მხოლოდ. დაის,
შეიძლება ბ. ნ. ღუმბაძე დიდათ გამოჩენილი
მოდგაწე არ ყოფილა ყველასათვის, მაგრამ
თავის საზოგადოებაში, ესე იგი ბათუმში, მას
ბევრი რამ კარგი მიუძღვის. თავის სამსახურის
მიუხედავთ, იგი მოუღობდა დროს და მსურ-
ვალე მონაწილეობას იღებდა ჩვენს საზოგადო
საქმეებში. რადგანაც ბ-ნს ნ. ღუმბაძე ბათუმიდან
გადაიყვანეს, ქართველმა საზოგადოებამ, ნიშნად
პატივისცემის გაუმართა მას გამოსათხოვარი
სადილი, რომელზედაც თავი მოიყარა ასზე მეტმა
კაცმა და ქალმა, რაც იმის ნიშანია, რომ ჩვენი
საზოგადოება ეჩვენა მოდგაწე შირთა შორის
დაფასებას. ბ-ნმა ლ. ასათიანმა თავის სიტყვაში
სწორედ მშვენიერად და სინამდვილით განმარტა,
თუ რა გვარი დაუდასტო ხმოსანი იყო ბ-ნი
ღუმბაძე შეიდი წლის განმავლობაში. რა რიგით
გულმსურვალედ ეკადებოდა იგი თავის მოვა-
ლეობას. თავისი სიტყვა დააბოლოა ბ-ნმა ასა-
თიანმა იმის განხილვით, რომ კაცისათვის სრუ-
ლიად სჭირა არ არის მანცა და მანცა ან
ხმოსნად უფრო, ან რამე თანამდებობის ქანება
საზოგადო მოდგაწეობისათვის. კერძო შირსაც
საკმაო სამსახური შეუძლია გაუწიოს თავის სა-
ზოგადოებას იმითაც, რომ იგი მომხრე იქნება
ყოველივე კეთილისა და სამართლიანისა. ეს განხი-
ლება, მე გუგნია, სჭირა და თავის ადგილას იყო
ნათქვამი. ბ. ღუმბაძე გადაიყვანეს ქუთაისში.
გრძნობით სავსე სიტყვა წარმოსთქვა აგრეთვე
ბ-ნმა ლ. მჭედლიშვილმა, რომელმაც განსაკუთ-
რებით აღნიშნა ბ-ნ ღუმბაძის შრომა აქურ
ქალთა გამანაზიის დასრულების საქმეში. სიტყვა
იყო გულთ ნათქვამი და ამიტომაც ერთობ და-
მსა. კარდა ზემოაღნიშნულ სიტყვებისა, წარ-
მთქმულ იყო სხვა სიტყვებიც, რომელნიც ცხა-
დად მოწმობდნენ მას, რომ ჩვენი საზოგადოება
ფასებს გულმსურვალს და უსიკარო მოდგაწეებს.

დ. ზმბათაშვილი. წარსულ თებერვლის 8-ს
ზესტაფონში მოხდა ზესტაფონის საზოგადოების
ურბლობა. ურბლობაზედ უნდა გარდაწყვეტილი-
ყო ზესტაფონის გაწმენდისა და განათების იჯა-
რით გაცემის საქმე. ურბლობას ბევრი ხალხი
დაესწრო.

ზესტაფონის გაწმენდისა და განათების ძველ-
მა მოაჯარაძემ უარი განაცხადა იჯარაზედ:

ფულს ვერ ვიღებო, დღესაც 800 მანეთი დარჩენილი ზესტაფონის საზოგადოებაზე...

როგორც წინათ გვქონდა მხსენებელი, განსაკუთრებული კომისია იქმნა მხარეებში სპეციალურად წყობილია იქნას ასახედ. ამ კომისიამ სასაზოგადოებო დაინახა შეიძინა ცენტრალური ფანტონი (ამ ნაირი ფანტონი კომისიამ უკვე შეიძინა) და მტკიცედ დგემა კიდევ მთავრად, მაგრამ ზესტაფონის საზოგადოებას ეს შეტად ეჩვენა...

ამ რიგით ზესტაფონის საზოგადოებამ უარს უთხრა განათება, მორჩევა და სხვა... არ გვინდა, არ გვინდა... დღესაც დღესაც ზესტაფონის ღირსი... დანახებზე ბანი მისცეს...

თუმცა მზრის უფროსმა ბუფეტელმა განუმარტა საუკეთესო განათებას რა მნიშვნელობა ჰქონდა და სხვა, მაგრამ... უარყოფითი პასუხი...

დაიწყო საჯარო გაკრება ძველ წესად. კომისიამ მოითხოვა წყალობა 3240 მანეთი და თან დასძინა: იცოდეთ მოგება ჩვენ ჯიბეში არ მდის... რაც დარჩება, ისე საზოგადოების იქნება... ამ დროს ვიღაც წამოიძახა, „შევიშო კაცს, რომელიც უფრო იათად აიღებს ამ საქმესა და შეიქნა ჩოქალი... მზრის უფროსმა უფრო მხსენებელად სცნო გადავადო ურდობა და ხელის დაშლა. შემდეგი ურდობა დანიშნულია 19 თებერვლისთვის...

და ჩვენ ჩვენდა თავად ჯიბეში, ნუ თუ მართლა ზესტაფონის საზოგადოება იჭარს კერძო კაცს მისცემს? ჩვენ ეს არ გვგონია და ვნახოთ...

ამასთან არ შეგვიძლია ერთი გარემოება არ აღვნიშნოთ. ზესტაფონი არც ქაღალდი, არც დაბა და არც სოფლის საზოგადოება. ზესტაფონი საქარის საზოგადოებაზე მიწოდებული და პირდაპირ მის დადგენილებას არავითარი თვითღირსი ძალა არ აქვს. მას გუბერნატორი არასოდეს არ დაამტკიცებს. ამიტომ არის, რომ ძველმა მოიჭარადრემ ვერ აიღო 800 მან. ფული, რადგან თავის ნებით არავინ იძულებს, ძალით გადასცემა უფლად შეუძლებელია. ახ სწორედ ეს გარემოება გვაფიქრებს ჩვენ. კომისიამ კიდევაც რომ აიღოს იჭარა, თუ ფულს ვერ აიღებს, ზარალის მტკიცე ვერაფერს სერიის ხსნავს... კომისიას სიფრთხილე ჰქონდეს, ხაფანგი ფეხი არსად ჩაჭრას.

მანაკელიძე

სოფ. პარლანახი. კარდენახში ორი სასწავლებელია—სამხარეთი და სამხრეთი. სამხარეთი სკოლის გზას აუხვევთ, რადგან იმის თავისი კანონიერი უფროსი მხრეზედ ჰყავს, ვიტყვით რა მართა იმას, რომ სკოლაში 18 უმაწეო სწავლობს ორივე სქესის და მისი მასწავლებელი ბ. ავალიშვილი მზათ არის უფლად სოფლის საერთო-საზოგადო საქმისთვის. ქალების სკოლა, ე. ი. სამხრეთ-სკოლა, სადაც მართა ქალები სწავლობენ პირველ შეიღია სამეცნიერო-წიგნო-საგანის: აქ დაიბადა სურვილი მისი დასრების, აქვე აღიარება ხოლმე მის ბედ იბაღზე და დასმარებაზე სურვილი და ამისვე გამოყენება არაა სულის ჩამდგმელნი ქალების სკოლის. ქალების სამხრეთ სკოლა არსებობს უმთავრესად ქაღ. აფხაზების და ი. გ. ვანისაის დასმარება—შეწყობით. დღეს ამ სასწავლებელში 40-მდე ქალი სწავლობს წერა-კითხვას, ესენივე კითხულობენ წიგნებს, მაგრამ უფრო საუკრადობა აქ ხელსაქმე. არ ვიცო სკოლაში ქაღ. ელიზბეგისა და იბრა—თუ უკანასკნელ სკოლა. ამ სკოლას შეჭმარების სამი დანი ელიზბეგისა. ერთი მათგანი წერა-კითხვას ასწავლის, მეორე—სიმღერა გალობას და სამივენი კი ერთად ხელ-საქმეს. ასწავლიან სხვა ჩვეულებრივ ხელსაქმესთან ლეჩქების კერვა-ბასმას, არმაბის ქსავას და, რაც უფრო საუკრადობა და შესანიშნავი, ხალხების, ფარდავების და ხურჯიების ქსავას. ესენივე ასწავლიან ქალებს ძველებურ ჩვენებურ ოქრომკეთით ქსავა ქარგვას და საუცხოო უწინდებურ ოქრო-მკეთით თავსკარგების კერვას—მაშინათ და მარგალიტებით შემკულს. ამითი ხელ-საქმე გა-

ხსენებს მხსენებელ ჩვენებურ მანდალასთან სპეციალურად და ხელფანტონს. მეორე რას იღებენ ეს მუშაინი სასწავლებელ? თითქმის არაფერს, მართა კერძო დასმარებით და თავიანთ ხელ-საქმით სტოვობენ.

ჩვენის ზრით, აუცილებლად სჭირდა სკოლის გამკეთ და შეპატრონეთ თავს იღეს და მომავალ გამოფენაზე აუცილებლად გაგზავნონ ამ სასწავლებლის ბავშვების ნაშრომად, რომელიც უმნიშვნელო არ იქნება საზოგადოებისთვის. არც უფრადებოდ დასტოვებენ. მეორეც ეს, იქნება სამხრეთ სკოლის გამკეთ მზინ მანინე მაქციონ უფრადება და სასიდელო გაიმეტონ ხელსაქმის სწავლებისთვის; თორემ შემთხვევითი შემოსავალზე და დასმარებაზე აგებული საქმე თვით უსაქმარებისე გი მოკლე დღისა და არა სანგძლივი და თვით მუშაითს მუშასაც აუტრუებს გულს საქმეზედ.

გ.

სასამართლო

I

ზუგდიდის მაზრის სოფელ წალენჯიხის მცხოვრებ ბესო გაგაზიას ძეს კვარაცხელიასა და ალექსი ქედისა უკმაყოფილება ჰქონათ ერთმანეთში იმის გამო, რომ ვითომც ქედია ჰყვარობდა კვარაცხელიას ცოლს. 1992 წელს 16 მარტს სოფელ დარჩელში ბესო კვარაცხელიას შეხვედრია ალექსი ქედია და მოსვლიათ ლაპარაკი, რომელის ჩხუბად გადაქცევიათ: კვარაცხელიას მოუმარჯვებია თოფი, უსროლია ქედისათვის და იქვე გაუთავებია. ქუთაისის ოლქის სასამართლოში საქმის გარჩევის დროს კვარაცხელიას თავი დამნაშავედ არ უცნია და უთქვამს შემდეგი: ჩემს ცოლს ჰყავდა მოზარებული ქედის ბავშვი და როდესაც მე შინ არ ვიყავი, მოსულა ქედია ჩემ სახლში და წაუყვანია თავისი ბავშვი; როდესაც ამის შემდეგ გზაში შემხვდა ქედია და ვითხე, რათ აყენებდი ბავშვს ჩემთან, თუ ასე მალე მიგყავდა მეთქი, მიპასუხა: შენი ცოლი ისეთი გარყვნილი ქალია, რომ მე იმასთან ბავშვს არ დავაყენებო და ამასთანავე დამიწყო თოფის უკანვე თხოვნა, რომელიც მე მისგან მქონდა ნაჩუქარი; თოფი რომ ნებით არ მივეცი, მიტაცა ხელი და ძალით მართმევდა. მაშინ მე იმდენად გამბრაზა მისმა მოქმედებამ, რომ თოფში ტყვია ჩავდევი, ვესროლე ქედისა და იქვე შემომაკვდა, თუმც მე განძრახვა არა მქონია იგი მომეკლა. ქუთაისის ოლქის სასამართლოს დამნაშავედ უცნია ბესო კვარაცხელია ქედისა წინასწარ მოუტირებით მოკვლაში და გარდაუწყვეტია ყოველისავე პირადი თუ მდგომარეობით მოპოვებულ უფლებებ უპირატესობათა ჩამორთმევა და 8 წლის ვადით კატორღაში გაგზავნა. კვარაცხელიას ოლქის სასამართლოს განაჩენი განუსაზღვრებია ტფილისის სამოსამართლო პალატის პირველ სისხლის სამართლის დეპარტამენტში, რომელმაც, განიხილა რა ეს საქმე 8 ამ თებერვალს, დამნაშავედ იცნო კვარაცხელია ქედისა მოკვლის საქმეში, დაარღვია ოლქის სასამართლოს განაჩენი და გარდაუწყვეტა ზოგიერთი უფლება-უპირატესობათა ჩამორთმევა და პატიმართა გამსწორებელ რაზმში სამი წლის ვადით გაგზავნა. ამასთანავე სამოსამართლო პალატამ დაადგინა შუამდგომლობა აღძრან, რათა კვარაცხელიას შეეცვალოს სასჯელი 1 წლით ციხეში დაპატიმრებით.

II

ამავე დღეს სამოსამართლო პალატამ დაამტკიცა ქუთაისის ოლქის სასამართლოს განაჩენი, რომლითაც ოსურგეთის მაზრის, ერკეთის საზოგადოების მცხოვრებს ილიკო გიორგის ძეს ჰინჯარაძეს გარდაუწყვეტილი აქვს ორნახევარ წლის ვადით ციხეში დაპატიმრება და ერთიამეორ 100 მანეთისა, ხოლო ყოველწლივით 60 მანეთის გარდახდა სასარგებლოდ ილიკონ ჰინჯარაძისა. ილიკო ჰინჯარაძეს ბრალად ის ედებოდა, რომ მან

1898 წლის 1 ივლისს წინასწარ მოუტირებით მიიმწყვდია ადგილ „ქვაბაში“ თავის მეზობელი ილიკონ ჰინჯარაძე და ისე მიიმედ დასქრა ნაჯახითა და დანით, რომ ამ ქრილობისაგან ილიკონს ორივე ხელები მიიმედ დაუშავდა. ჩხუბის მიზეზი ის ყოფილა, რომ ამას წინად ილიკონ ჰინჯარაძეს დაუტრია ხანჯლით ილიკოს ძმა ლავრენტი ჰინჯარაძე.

წერილი რედაქციის მიმართ.

I

ბ—ნო რედაქტორ! გთხოვთ ნება მიმომოთ თქვენის პატივცემული გაზეთის საშუალებით უღრმეს მადლობა გამოვუცხადო იმ პატივცემულ პირთ, რომელთაც დახმარება აღმოუჩინეს დროს სტუდენტ ნიკოლოზ ნახუტაშვილს.

სია შემომწირველთა: ორთლი მანეთი. კ. ა. გიზიმ, მ. გლიკმა, ვალსტემა. თითო მანეთი. ილიკო ნადირაძემ, ბარსამოვმა, გიორგი ბაქრაძემ, ტერისრელმა, ი. გიზიმ, ა. გიზიმ, მარიამ იარაღისამ, ალექსანდრე ნადირაძემ, ა. განჯუცოვმა, კარანავოვმა, ანონიმმა, რუსელმა ია..., ლომიძემ, სალმა საბრაზიანმა, № №, სამელოვმა, კასუმ ისმაილოვმა, ბაშირ გადგივმა, ალლან ალლანგერდოვმა, ნინა ციტიშვილისამ, ლემილოვმა, ე. გუმელათათი შაური. ს. კობრეიძემ, ს. ხელაკმა, ლ. კუზაშვილმა, მ. თოფურბიძემ, ნაბიბეკოვმა, ს. სანაძემ, ბარბალაშვილმა, შალომერმა, ჩილიჩენკომ, გაგრიგოლიამ, ა. კახაძემ, ს. განჯუცოვმა, ალავიძემ, ირაკლი ნადირაძემ; თქვე ნადირაძისამ, მ. კულაგინმა, ს. კახიანმა, ბებუთ დარიბოვმა, კულაშტაგივმა, ჩუბენკოსამ. ექსი შაური. ეგაროვმა და განჯუცოვმა, ზუთ ზუთი შაური: ლუკიანოვმა, ანნა რუბცოვისამ, ბორია რუბცოვმა, მარიამ ნადირაძისამ, № №, და რამდენიმე პირმან თითო აბაზი. სულ 40 მ. 5 კ.

ანანა ნადირაძისა

7 თებერვალს 1901 წელს.

სად. ლიკი.

II

გთხოვთ უმარჩილესად ნება მიმომოთ თქვენი გაზეთის საშუალებით უღრმესი მადლობა გამოვუცხადო იმ პირთ, რომელთაც კეთილ ინებეს და თავიანთი წვლილის გამოვლით თანაგრძნობა გამოუცხადეს მარტოფის საეკლესიო სამრევლო სკოლაში გამართულ წარსულის 1900 წლის მაისის 29-ში საღამოს და ამა 1901 წლის იანვრის 13 საშობაო ხეს შემოსწირეს: გ. კასენიანკომ—2 მ. ი. ლუკიანოვმა—1 მ. 5. დავიდევისამ—1 მან. 90 კ. 5. კოზმოვისამ—1 მ. 90 კ. გ. ებიტოვისამ—1 მ. 60 კ. ი. ერისთავმა—1 მ. ი. გბიტოვმა—80 კ. ლ. სამადაშვილმა—50 კ. გ. კიაშენკომ—1 მ. 90 კ. ი. თუშმალოვმა—90 კ. გ. მამცემლიძემ—90 კ. ი. სალთუციშვილმა—50 კ. ი. ჰოჭოლაშვილმა—60 კ. გ. ფურცელაძემ—60 კ. დ. ჯგერნაშვილმა—80 კ. ა. შინჯიკაშვილმა—80 კ. ს. ბაღრიძემ—20 კ. გ. ნუტუბიძემ—15 კა., უცნობმა—5 მ.

სრული შემოსავალი იყო 21 მ. მანეთი 65 კაპეკი. მასწავლებელი მარტოფის საეკლესიო სამრევლო სკოლისა

ბაბაბე ბერეგისა

III

ბ—ნო რედაქტორ! ნება გვიმომოთ თქვენის პატივცემულის გაზეთის „ცნობის ფურცლის“ საშუალებით უგულთიადღის მადლობა გამოვუცხადო იმ პატივცემულ პირთ, რომელთაც ყურადღება მიამკიცეს ტომისკის ქართველ სტუდენტების გაპირებულ მდგომარეობას და დახმარება აღმოუჩინეს; აგრეთვე მადლობას ვწირავთ „ცნობის ფურც.“-ის რედაქციას, რომელმაც იკისრა ამ ფულის შეგროვება და გამოგზავნა. ეს ფული (23 მან.) მიღებისთანავე დანიშნულებისამებრ განაწილებულ იქნა.

სტუდ. ი. ბ. ზედგინიძე

სალამოს დეპეშები

12 თებერვალს

ოღმსა. 9 თებერვალს ოღმსიდან გამოსული მატარებელი გზაში გაჩერდა დიდის თოვლის გამო. ოღმსიდან ზატიშვიმდე დიდი თოვლია. მატარებლების მიმოსვლა, როგორც ჰფიქრობენ, დაიწყება 15 თებერვალს. გზაში დიდ ძალი მგზავრი შეჩერდა, რომელნიც საზოგადოებს თხოულობენ პირველი მატარებლით მათ გაგზავნებათ პური.

ოღმსა. რუსეთის საზოგადოების საქონლისა და სამგზავრო გემი „სინეუსი“ შუა ფონტანთან კლდეს დაეჯახა. როგორც ჰფიქრობენ, გემი ძალიან არ დაზიანებულია და

გადარჩენის იმედი აქვთ. მგზავრები გემზე გადასხეს.

პამიონი. რედაქტორ! გთხოვთ ნება მიმომოთ თქვენის პატივცემული გაზეთის საშუალებით უღრმესი მადლობა გამოვუცხადო იმ პირთ, რომელთაც დახმარება აღმოუჩინეს დროს სტუდენტ ნიკოლოზ ნახუტაშვილს.

სია შემომწირველთა: ორთლი მანეთი. კ. ა. გიზიმ, მ. გლიკმა, ვალსტემა. თითო მანეთი. ილიკო ნადირაძემ, ბარსამოვმა, გიორგი ბაქრაძემ, ტერისრელმა, ი. გიზიმ, ა. გიზიმ, მარიამ იარაღისამ, ალექსანდრე ნადირაძემ, ა. განჯუცოვმა, კარანავოვმა, ანონიმმა, რუსელმა ია..., ლომიძემ, სალმა საბრაზიანმა, № №, სამელოვმა, კასუმ ისმაილოვმა, ბაშირ გადგივმა, ალლან ალლანგერდოვმა, ნინა ციტიშვილისამ, ლემილოვმა, ე. გუმელათათი შაური. ს. კობრეიძემ, ს. ხელაკმა, ლ. კუზაშვილმა, მ. თოფურბიძემ, ნაბიბეკოვმა, ს. სანაძემ, ბარბალაშვილმა, შალომერმა, ჩილიჩენკომ, გაგრიგოლიამ, ა. კახაძემ, ს. განჯუცოვმა, ალავიძემ, ირაკლი ნადირაძემ; თქვე ნადირაძისამ, მ. კულაგინმა, ს. კახიანმა, ბებუთ დარიბოვმა, კულაშტაგივმა, ჩუბენკოსამ. ექსი შაური. ეგაროვმა და განჯუცოვმა, ზუთ ზუთი შაური: ლუკიანოვმა, ანნა რუბცოვისამ, ბორია რუბცოვმა, მარიამ ნადირაძისამ, № №, და რამდენიმე პირმან თითო აბაზი. სულ 40 მ. 5 კ.

პამიონი. გენერალი ვერდერი წაბეტერბურგს.

ლონდონი. გემი „ვიტორია-ალბერტ“ რომელზედაც მეფე ედუარდი იმყოფილიყვნენ გავიდა.

კონსტანტინოპოლი. პოლიციამ დასტამა, რომელიც ეკუთვნოდა მაკედონ ბულგართ—კალნოსა და სტოიანოვს. სახლებიც გაუჩხრიკეს. სტოიანოვი შეივლით დაპატიმრებულ იქმნენ. პოლიცია გაფაციცებით თვალ-ყურს ადევნებდა მყოფ მაკედონელ ბულგართ. დაბეჯით ამბობენ, რომ იამენში აჯანყებაა.

ბუდაპეშტი. პალატის დეპუტატთა მიტეგმა უარ-ჰყო გადასახდით პროვინისტრ-პრეზიდენტის კარპის მიერ გენილი.

ლონდონი. იტუბინებიან, რომ ნისტროს საბჭოს წევრი გუშინ მოიკრებაზე, რომელზედაც განსახილველი ტად საყურადღებო სამხედრო საქმეების მოხდენა გამოწვეულია, როგორც ამბობენ, კიტჩენერის დეპუტატი, რომლის იუწყება, რომ ბოტასაგან მოუვიდა ვარო და ამის გამო მოქმედება შემოიღო; ბოტა თხოულობს მოლოკების დაწყებას იარაღის დაყრის შესკიტჩენერმა გადასწყვიტა 14 თებერვლთვის ინახულოს ბოტა.

ვაშინგტონი. შეერთებული შტატების პრეზიდენტი კონჯერი, თავისი სულით, დაუყოვნებლივ მიდის პეკინიდათით. კომისარს როკილის ებრძანა განძოს მოლაპარაკება ელიის დაბრუნებამდე.

პარდოპი. 400 ბური თავს დაესხა გურ ფიშრივერის სადარაჯო რაზმს; ლისის ჯავშნიანმა სამხედრო მატარებელმა გაფანტა ბურები; დაჭრილია სამი ინესელი, მათ შორის ერთი ოფიცერი.

რედაქტორი
აღ. ჭეკელია.

გამომცემელი
აღ. ჯანაძე

განცხადება

ტფილისის

ქალაქის გამგეობა

საყოველთაოდ აცხადებს, რომ წლის 20 თებერვალს, ნაშუადღევს საათზე, გამგეობის სადგომში დანიშნავს საჯარო გაკრება, რომლითაც ცემა იჯარით ქალაქის მიწის ნაწილში 263 ოთხ-კუთხი საყენი, მსაწობად, მე-10 ნაწილში, რკინის სადგურის ახლო; ეს ადგილი ესაზღვრით აქვს ადგილი ნიკ. ოჭახეშვილს (6. 3—